

HARJUMAA MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Kaevandamisega seotud ettevõtjate kaasamine eskiislahenduse koostamiseks

MEMO

Ministeeriumite ühishoone, 01.11.2024

Algusega kell 13:00

Osalejad: *Agnes Lihtsa, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (REM)*
Harry Kuivkaev, Kliimaministeerium (KLIM)
Erki Vaguri, Inseneribüroo Steiger, konsultant
Triin Koorits Skepast&Puhkim (SKPK), konsultant
Kairi Mänd, SKPK, konsultant
Aide Kaar, SKPK, konsultant
Marion Mets, SKPK, konsultant
Kuulajad ja arutelus osalejad eraldi lehel

Juhatas: *Agnes Lihtsa (REM)*

Protokollis: *Kairi Mänd, konsultant*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu meetoodika ja lahenduse tutvustus (Erki Vaguri)
2. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu

Küsimus: Kas kaevandusloa taotlusi on ka lahenduses juba arvestatud, sh riigihuviga alade ruumikujudes?

Vastus: Taotlustega ei ole kategoriseerimisel arvestatud. Meetodiliselt me saame korrigeerida alasid väiksemaks – aga suuremaks muuta ei saa, kuna riigihuviga alade leidmine on põhinenud välistamise meetodil.

Küsimus: Alad, kus geoloogiline informatsioon on olemas, miks seal ei ole riigihuvi näidatud?

Vastus: Riigihuviga alad on kujunenud meetoodikast tulenevalt – läbi piirangute kaardistamise ja geoloogilise alusinfo. Geoloogiline info üksi ei määra kaevandamisvõimalusi.

Küsimus: Kuidas defineeritakse KOV põhimõtteline vastuseis? Kas koalitsioonilepingus fikseeritud kaevandamise keeld on piisav alus?

Vastus: KLIM vaatest ei ole koalitsioonileping iseenesest piisav argument keeldumiseks, sellega Vabariigi Valitsus ei arvesta. KOV peab oma seisukohta sh vastuseisu põhjendama ja argumenteerima.

Küsimus: Kuidas planeering arvestab Pakri poolsaarele kavandava Energiasalvega ja sealt kättesaadava ehitusmaavaraga? KOV-d toovad seda tihti ettekäändeks, et selle baasil saab varustuskindluse tagatud ja uusi alasid ei peaks otsima.

Vastus: Kui sealt tuleb materjali ja see turule mahub ning seeläbi varustuskindluse number suureneb, aitab see edasi lükata uute karjäärade avamist. Aga see ei tähenda, et see võtaks ära vajaduse pikaajaliselt uusi karjääre mitte avada. Iga aasta vaadatakse varustuskindluse andmed üle. Oleme seda seisukohta KOV-le selgitanud.

Küsimus: Kas riik on poliitiliselt arutanud sundvõõrandamise võimalust?

Vastus: Eestis on tõepoolest põlevkivi puhul olemas üks pretsedent, kus maa sundvõõrandati. See ei ole kindlasti meie eesmärk. Küll aga kui eramaadel huvid välja joonistuvad, siis võib selline soovitus tulla, aga see ei ole selle planeeringu teema.

Küsimus: Turba alt lubjakivi kaevandamine - kas me ei lähe siin vastuollu turba poliitikaga?

Vastus: Riik on võtnud seisukoha, et kui alal on juba kaevandamise mõju ja kahju tekitatud ning mõjutatud alal on võimalus ka teisi maavarasid kaevandada, siis võib seda võimalust kaaluda. Kuidas see juriidiliselt õigusruumis hakkaks olema, seda on arutatud, aga täpset lahendust ei ole. Siinkohal ootame kindlasti ka teie sisendit, kui teil on ettepanekuid maapõueseaduse muutmiseks – aasta lõpuni saab ettepanekuid esitada.

Küsimus: Kuidas riigihuviga alade hõivamine hakkab välja nägema? Oht on see, et nendele aladele mis jäävad ootele, tekitatakse kaitsealuseid piiranguid (nt istutatakse kaitsealuseid liike).

Vastus: Oleme arvestanud, et hetkel ei ole õigusruumis häid lahendusi. Riik proovib kiiret seaduse muudatust teha – võib tekkida olukord, kus mõnel alal tekib enampakkumine. Me ei näe varianti hakata ühte ettevõtet teisele eelistama. Peab tekkima ajakava ja tingimused, kuidas alasid kasutusele võtta – nn prioriteetsus. Eesmärk ei ole kõiki alasid korraga kasutusele võtta. Ka tekkivate piirangute probleemiga peab riik tegelema, rakendama tingimusi alade kaitseks.

Ettepanek: Riigihuviga aladel võiks riik teha enne mõjude eelhindangu (inventeerimise) – välja selgitada millised kaitsealused liigid on juba alal olemas ja millised liigid tulid hiljem juurde. Sellega saab riik anda hinnangu, kas olulisem on kaevandamine või juurde tekkinud liigid.

Tähelepanek: Kaardirakenduses on näha, et rohelisteks aladeks on märgitud alasid, kus kaevandajal on olnud pikki vaidlusi. Küsimus, kas planeeringu koostamisel on tehtud koostööd RKIKga, Muinsuskaitseametiga ja teiste riigiasutustega?

Vastus: Jah, lahendus on koostatud koostöös RKIK-ga, Muinsuskaitseametiga, Transpordiametiga, Keskkonnaametiga, Eesti Geoloogiateenistusega.

RKIK näeb Männiku ala osas võimalusi kaevandamiseks, aga Soodla aladel välistas.

Planeeringu tulemus võib viia ka valitusele sõnumi, et mingeid alasid tulebki üle hinnata.

Probleem on, et erinevad riiklikud huvid kattuvad, osad teemad on rohkem kaitstud ja detailsemalt käsitletud kui teised.

Teha ka aktiivsete mäeeraldiste kihi update – Saku karjääri puhul on aktiivsete mäeeraldiste ala juba väiksem. Võiks olla positiivne sõnum KOV-ga läbirääkimisel.

Küsimus: Miks Naissaare merealust liiva ei ole planeeringus käsitletud?

Vastus: Planeerimisseadus ei luba maakonnaplaneeringuga territoriaalmerd planeerida – ainult maismaa osa. Õigusruum ei toeta täna merealade planeerimist maakonnaplaneeringuga.

Märkus: Looduskaitseeadus iseenesest ei välista kaevandamist – kaitsealade eeskirjad välistavad kaevandamise, nt Nabala kaitseala.

Mida enam loodusaladel piirata, seda lähemale inimestele tullakse.

Küsimus: Mis on ajaline raam Rapla-Pärnu maavarade teemaplaneeringu koostamisel?

Vastus: Kaardirakendus on koostamisel. Juhtrühma, KOVide ning huvigruppide kaasamine jääb uude aastasse. Erinevalt Harju maavarade TP-st siis Rapla-Pärnu vaade hajub rohkem ära, kuna on väiksemad alad. Ei teki nii selgeid suuri riigihuviga alasid ja piirkondi. Arvestama peab ka, et Rapla ja Pärnu maakonna osas on koostamisel planeeringu raames EGT poolt teostatav geoloogiline uuring. See tähendab, et planeeringu hilisemas etapis võib alasid veel juurde tulla või täpsustuda. Uuring valmib 2025. aasta suvel. Rapla-Pärnu puhul pöörab uuring rohkem rõhku liivale ja kruusale.

Küsimus: Kas seda TP-d saab kohtus vaidlustada?

Vastus: On võimalik vaidlustada.

Kui selle TP-ga kokkulepet ei saavutata, siis minnakse edasi nii nagu on olnud senine praktika.

Paralleelselt koostatakse muudatusi õigusruumis selle planeeringu rakendamiseks. Need alade osas, kuhu on määratud riigihuvi, enam Vabariigi Valitsuse poole ei pöörduta. See teemaplaneering annab sama mõtte, mis seni on olnud valituse juurde pöördumise praktika. Siis on loaandja otsus lõplik. Ruumiliselt annab Vabariigi Valitsus sinna nõusoleku kaevandamiseks.

Küsimus: Kas tehnilisi tingimusi ka vaadatakse alade juures – elekter, tee, vesi?

Vastus: Juurdepääsuteid saab üldisemalt vaadata. Täpsemaks ei saa minna, kuna planeeringu lahendus on liiga üldine. Puudub teave, kus ja mil viisil soovitakse kaevandada.

Harju maakonna maavarade teemaplaneering

kaasamiskoosolek mäetööstusettevõtetega

01.11.2024, Suur-Ameerika 1

Nr	Nimi	Asutus
1.	REIN VOOG	EESTI MÄETÖÖSTUSE ETTEVÕTETE LIIT
2.	ANDRES KASK	AS TREV-2 GRUPP
3.	EDVARD BEVVO	A.S. SILLIKANG
4.	ANVON LEHTLA	AS SILLIKANG
5.	KRISTJANTIIVAS	Sokkel Karjäärid OÜ
6.	TAN JOHANSON	EMG Karjäärid OÜ
7.	ANDRUS STIMMER	LIMESTONE FACTORIES OF ESTONIA
8.	OLE SEIN	EESTI KILLUSTIK OÜ
9.	Aleona Puhkaj	AS Hardem Karjäärid
10.	Eliu Siimuss O	AS TREV-2 grupp
11.	Indrek Malin	AS TREV-2 GRUPP
12.	Siim Pukk	VERSTON EESTI OÜ
13.	Kairi Mänd	SKPK
14.	Hille Karon	SKPK
15.	Truu Koorits	SKPK
16.	Agu Lutsa	REM
17.	Mania Meh	SKPK
18.	Aigar Laidvet	AS Kivivõet